

<u>fase</u>	<u>naam</u>	<u>thema</u>	<u>taken</u>	<u>behoeften</u>	<u>polariteit</u>	<u>grenzen</u>	<u>bij gezonde ontwikkeling</u>	<u>hypo reactie</u> <u>vluchten</u> <u>slap</u>	<u>hyper reactie</u> <u>vechten</u> <u>gespannen</u>	<u>blijvend</u> <u>aandachtspunt</u>
7-12 jaar	solidarity/ performance	saamhorigheid en eigenheid	communicatieve vaardigheden leren symbolisch redeneren eigen argumenten	creativiteit blootstelling aan de grotere wereld	zelf/groep	territorium/ sociaal	balans tussen eigenheid en groepsbinding	braaf onopvallend aangepast	concurrerend vergelijkend perfectionistisch	illusies
5-9 jaar	opinions	vorming van eigen mening	eigen gezicht krijgen naar buiten komen	toegang tot instrumenten voor leren en creativiteit nijverheid versus minderwaardigheid	links/rechts	territorium/ sociaal	het naar buiten komen met je eigen mening zelfbepaling	verongelijkt knorrig misnoegd	eigenzinnig koppig	leugens
3-6 jaar	love/sexuality	liefde en seksualiteit	zichzelf zijn bij anderen relaties met leeftijdgenootjes uit zichzelf iets voor anderen doen	zelfaanvaarding aanvaard worden door anderen liefde versus afwijzing initiatief versus schuldgevoel	binnen/buiten	territorium/ sociaal	hart en seksualiteit zijn in balans	romantisch naief	verleidend	verdriet
2-4 jaar	will	ik wil, ik kan	impulsbeheersing zelfbepaling	juiste discipline zelfvertrouwen en aanmoediging	centraal/perifeer	territorium	zelfverzekerd zelfbewust	zelfopoffering geen nee kunnen zeggen	oordelen een ander de schuld geven	afkeer
8 mnd-2,5 jaar	autonomy	zelfstandigheid onafhankelijkheid	ontwikkelen van zelfstandigheid ontwikkelen van taal zindelijk worden	ondersteunen van zelfstandigheid spelen	centraal/perifeer	lichamelijk/ emotioneel	zekerheid over eigen gevoel en handelen voelt dat hulp de vrijheid niet belemmert	zonder aankondiging van activiteit wisselen	pratend van onderwerp wisselen geen rechtstreeks antwoord geven	schaamte
1 mnd -1,5 jaar	need	behoefte, gevoel ik heb je nodig	sensorische verkenning van de wereld voortbeweging losmaken uit de symbiose	gevoelsmatige zekerheid stimulerende omgeving losmaken versus hechten veiligheid en steun om op verkenning uit te gaan	voor/achter	lichamelijk/ emotioneel	vertrouwen in zichzelf en anderen	wanhoop vermoeidheid leege	wantrouwen zich tekort gedaan voelen aandacht vragen	schuldgevoel
baarmoeder - 1 jaar	existence	ik wil er zijn	lichamelijke groei motorische ontwikkeling hechting	veiligheid vertrouwen voeding recht om er te zijn	boven/onder	lichamelijk	basiszekerheid (zelfbehoud)	afwezigheid wegdromen	bewuste controle hoge eisen stellen aan zichzelf	angst